

DEL 1 Uten hjelpemidler

Oppgave 1 (3 poeng)

Deriver funksjonene

a) $f(x) = \frac{3}{x^2}$

b) $g(x) = x \cdot e^{-4x}$

Oppgave 2 (3 poeng)

Funksjonen P er gitt ved

$$P(x) = x^3 - 3x^2 + 4, \quad D_p = \mathbb{R}$$

a) Bestem $P(2)$.

b) Bruk polynomdivisjon til å faktorisere $P(x)$ i lineære faktorer.

Oppgave 3 (4 poeng)

a) Bestem summen av den aritmetiske rekken $3 + 6 + \dots + 300$

b) Bestem a_2 slik at rekken $a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n$ blir aritmetisk når $a_1 = 4$ og $a_n = a_{n-2} + 8$, $n \geq 3$.

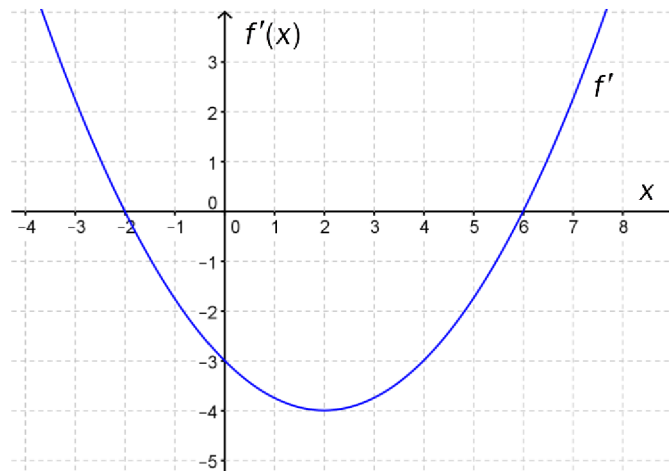
Oppgave 4 (3 poeng)

Ved en konsert var billettprisen 100 kroner for voksne, 50 kroner for barn og 60 kroner for pensjonister. Det ble solgt 80 billetter til konserten. Billettinntektene var i alt 5 000 kroner. Det ble solgt like mange billetter til barn som til voksne og pensjonister til sammen.

Sett opp et likningssystem og bruk dette til å bestemme antall voksne, antall barn og antall pensjonister som kjøpte billett til konserten.

Oppgave 5 (7 poeng)

Nedenfor ser du grafen til den deriverte av en funksjon f .

- Bruk grafen til å bestemme x-koordinaten til eventuelle topp- og bunnpunkt på grafen til f . Avgjør hvor grafen til f vokser, og hvor den minker.
- Punktet $(4, 3)$ ligger på grafen til f . Bestem likningen til tangenten i dette punktet.
- Tegn fortegnslinjen til $f''(x)$. Bruk denne til å bestemme x-koordinaten til vendepunktet på grafen til f .
- Lag en mulig skisse av grafen til f .

Oppgave 6 (4 poeng)

Figurene nedenfor viser fordelingene til de fire binomiske variablene X_1 , X_2 , X_3 og X_4 .

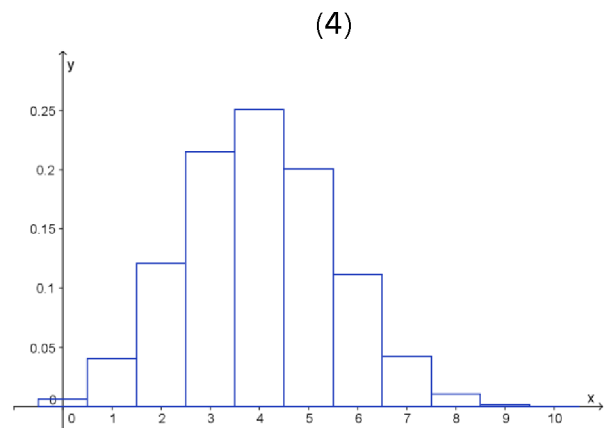
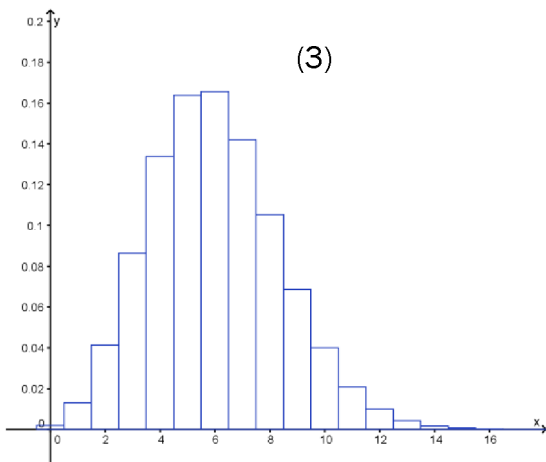
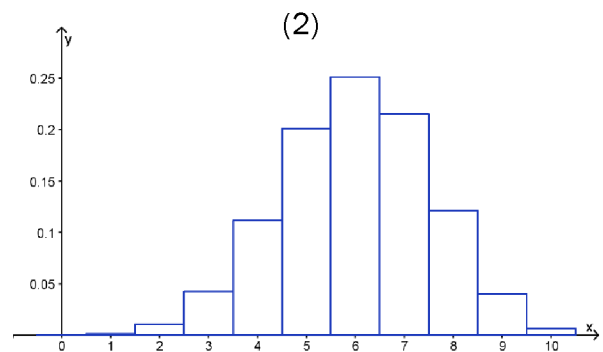
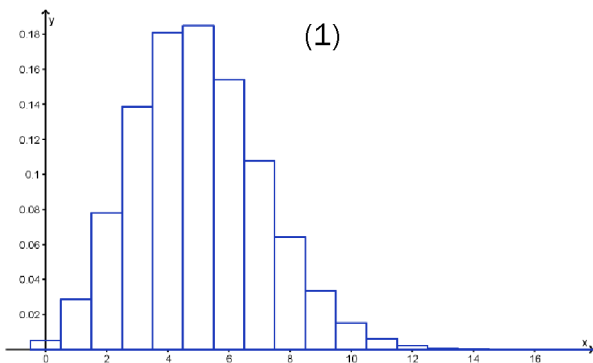
Vi får opplyst at

- X_1 har 10 delforsøk og $p=0,6$ er sannsynligheten for suksess.
- X_2 har 100 delforsøk og $p=0,06$ er sannsynligheten for suksess.
- X_3 har 10 delforsøk og $p=0,4$ er sannsynligheten for suksess.
- X_4 har 50 delforsøk og $p=0,1$ er sannsynligheten for suksess.

a) Hvilken av de grafiske framstillingene nedenfor illustrerer X_1 ?

Avgjør også hvilken grafisk framstilling som illustrerer henholdsvis X_2 , X_3 og X_4 .

Begrunn svarene.

b) For den ene variabelen er $P(X \geq 10) = 0,0775$. Hvilken variabel er dette?

c) Hvilken av de fire binomiske variablene har størst standardavvik?

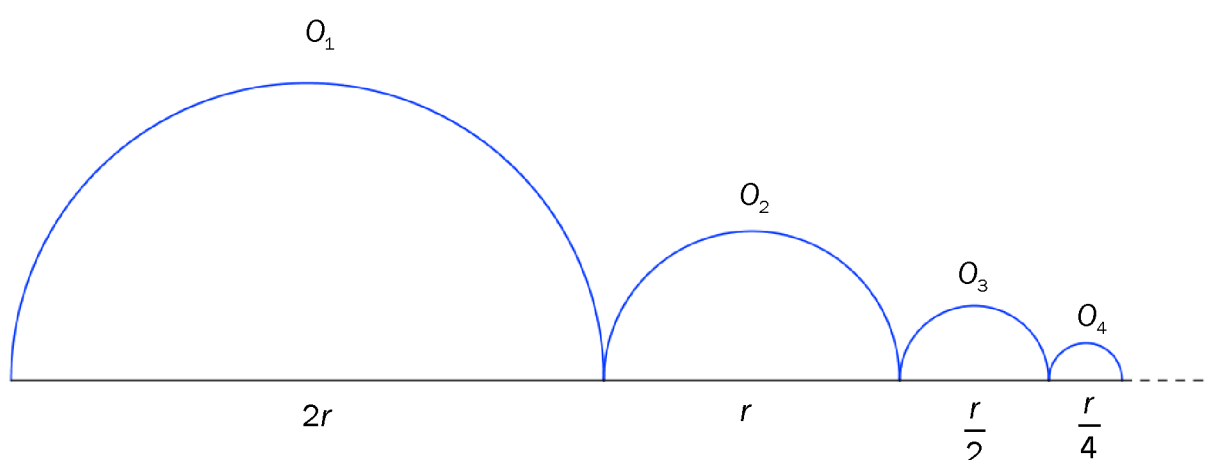
DEL 2

Med hjelpemidler

Oppgave 1 (3 poeng)

Langs en linje har vi konstruert en rekke halvsirkler som vist på figuren nedenfor. Diameteren til den første halvsirkelen er $2r$. Videre er diameteren til den neste halvsirkelen halvparten av diameteren til den foregående.

Vi lar O_n være lengden av halvsirkelbue nummer n .

a) Forklar at $O_1 + O_2 + O_3 + \dots$ blir en uendelig, geometrisk rekke.

b) Bestem summen av rekken i oppgave a). Kommenter svaret.

Oppgave 2 (5 poeng)

Tabellen nedenfor viser antall jerv som er registrert døde i noen utvalgte år.

Årstall	1990	1995	2000	2005	2010
Antall døde jerv	2	16	41	63	105

a) Bruk opplysningene i tabellen til å lage en modell som viser antall døde jerv x år etter 1990. Gi en begrunnelse for modellen din.

b) Hvor mange jerv kan vi forvente blir registrert døde i 2014 ifølge modellen?

c) Hvor mange jerv forventes registrert døde til sammen i årene 1990–2014?

Oppgave 3 (8 poeng)

En bedrift produserer og selger en vare. Ved en markedsanalyse har de funnet ut at når prisen er p kroner per enhet, får de solgt x enheter av varen slik tabellen viser.

x	98	510	751	990
p	2200	2100	2050	2000

- a) Bruk lineær regresjon til å bestemme et uttrykk $p(x)$ for prisen p . Bruk dette til å bestemme et uttrykk $I(x)$ for inntektsfunksjonen I .

Bedriften har funnet ut at kostnadene $K(x)$ (målt i kroner) ved produksjon og salg av x enheter er gitt ved

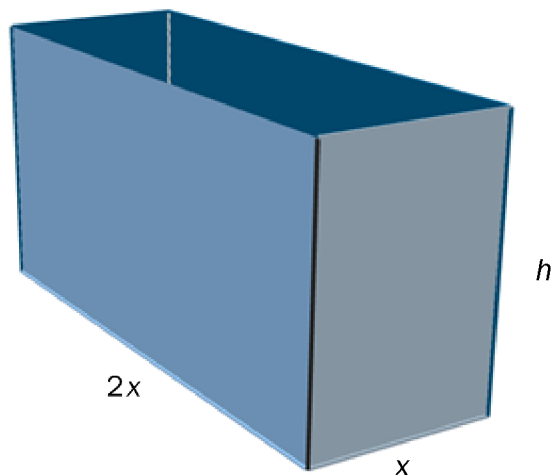
$$K(x) = 0,03x^2 + 15x + 605\,000$$

- b) Bestem grenseinntektene og grensekostnadene ved produksjon og salg av 3 000 enheter. Forklar hvordan vi ut fra dette kan avgjøre om bedriften bør øke eller redusere produksjonsmengden.
- c) Løs ulikheten $I'(x) > K'(x)$. Hva forteller svaret oss?
- d) Hvor mange enheter må bedriften produsere og selge for at overskuddet skal bli størst mulig?

Oppgave 4 (6 poeng)

En bedrift har fått bestilling på en container som skal ha form som et rett prisme uten lokk. Volumet til containerne skal være 10 m^3 . Lengden skal være dobbelt så stor som bredden.

Vi lar høyden være h m, bredden x m og lengden $2x$ m. Se skissen nedenfor.

a) Vis at høyden h av containeren er gitt ved

$$h = \frac{5}{x^2}$$

Materialet til bunnen koster 100 kroner per kvadratmeter. Materialet til de fire sidene koster 60 kroner per kvadratmeter.

b) Vis at kostnadene kan skrives som

$$K(x) = 200x^2 + \frac{1800}{x}$$

c) Bestem lengde, bredde og høyde i containeren slik at kostnadene ved å produsere containeren blir minst mulig.

Bestem den minste kostnaden ved å produsere containeren.

Oppgave 5 (5 poeng)

I sikkerhetskontrollen på en flyplass blir i gjennomsnitt hver tiende passasjer tilfeldig trukket ut for en grundigere kontroll. Om én passasjer blir trukket ut, kan vi se på som et binomisk forsøk med $p = 0,10$.

- a) Bestem sannsynligheten for at tre gitte personer som går etter hverandre gjennom sikkerhetskontrollen, blir trukket ut.

Vi lar X være antallet som blir trukket ut av 1000 passasjerer.

- b) Bestem forventningsverdien $E(X)$ og standardavviket $SD(X)$.

Flyplasspersonalet har en mistanke om at for mange personer blir trukket ut. Av 1000 passasjerer viste det seg at 110 ble trukket ut.

- c) Sett opp en hypotesetest med signifikansnivå 5 %. Avgjør om flyplasspersonalet har grunn til mistanke.

Oppgave 6 (6 poeng)

Frida ønsker å kjøpe en ny PC som koster 7 995 kroner. Butikken tilbyr henne å kjøpe PC-en på avbetaling. Hun må da betale 36 like store månedlige beløp. Det første skal hun betale om én måned. Den månedlige renten er 1,6 %. I tillegg må hun betale et engangsgebyr på 30 kroner.

- a) Forklar at dersom terminbeløpet er x kroner, så vil

$$\frac{x}{1,016} + \frac{x}{1,016^2} + \dots + \frac{x}{1,016^{36}} = 8025$$

Løs denne likningen.

Frida vurderer å låne pengene i banken i stedet. Der må hun betale 289 kroner hver måned i 36 måneder. Hun må betale første beløp én måned etter at hun har tatt opp lånet.

- b) Hvilken månedlig rente (i prosent) får hun i banken?

Venninnen Elise har spart 650 kroner hver måned til en slik PC. Sparekontoen har en fast månedlig rente. I dag, like etter den 12. innbetalingen, har hun 8 107 kroner på kontoen.

- c) Bestem den månedlige renten (i prosent) Elise fikk i banken.

Oppgave 7 (3 poeng)

En type tablett inneholder 60 mg av et bestemt stoff. Når en pasient har dette stoffet i kroppen, vil mengden av stoffet bli halvert i løpet av seks timer.

En pasient får én tablett hver tolvte time.

Hvor mange milligram av stoffet vil maksimalt samles i kroppen etter lang tids bruk?